

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 170/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť G. T., P., zastúpeného advokátkou JUDr. A. V., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 51/06 a jeho rozsudkom z 22. novembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2007 doručená sťažnosť G. T., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. V., Advokátska kancelária, K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len

„krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 51/06 a jeho rozsudkom z 22. novembra 2006.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 5/06 z 11. mája 2006 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“), za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov so zaradením pre výkon trestu odňatia slobody do II. nápravno-výchovnej skupiny. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 11. mája 2006 ústne do zápisnice na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré prostredníctvom svojho obhajcu podaním zo 6. júna 2006 písomne doplnil. Krajský súd v rámci odvolacieho konania rozsudok okresného súdu svojím rozhodnutím sp. zn. 3 To 51/06 z 22. novembra 2006 zrušil iba v časti výroku o spôsobe výkonu uloženého trestu a sám rozhodol o zaradení sťažovateľa pre výkon trestu odňatia slobody do I. nápravno-výchovnej skupiny. Vo zvyšnej časti rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Podľa názoru sťažovateľa *„rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 To 51/06 zo dňa 22. 11. 2006, ktorým bol zrušený napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (...) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...), pretože jeho záležitosť nebola spravodlivo prejednaná všeobecným súdom“*.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza: *„(...) odvolací súd pri svojej preskúmačej činnosti nepostupoval dôsledne v súlade s ust. § 2 Tr. por., ktoré indikuje zásady, ktorými sa spravuje trestný proces a ktorý zo správneho zistenia skutkového stavu a zo spravodlivého rozhodnutia robí zodpovedným predovšetkým súd.*

Krajský súd v Prešove predovšetkým v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, ktoré boli získané zákonným spôsobom vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a hodnotenie je obsahom dôvodov

napadnutého rozsudku. Závery okresného súdu sú zákonné, presvedčivé najmä pokiaľ sa jedná o dôkazy, ktoré sú navzájom rozporné.

V tejto súvislosti je potrebné k argumentácii Krajského súdu v Prešove uviesť, že pri rozhodovaní sa prvostupňový súd neriadil dôsledne ust. § 2 ods. 12 Tr. por., v zmysle ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa môjho názoru sa odvolací súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, a to z toho dôvodu, že sú tu dané pochybnosti o správnosti skutkových zistení.

Trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a) Tr. zák. (140/1961 Zb.) sa dopustí ten páchatel', ktorý použije násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa.

Pre naplnenie znakov trestnej zodpovednosti sa vyžaduje okrem úmyselného konania páchatel'a predovšetkým použitie násilia, ktoré musí smerovať voči verejnému činiteľovi, ktorý vykonáva svoju právomoc. Podľa môjho názoru v celom trestnom konaní neboli splnené uvedené podmienky. (...)“

V ďalšom texte sťažnosti sťažovateľ zo svojho pohľadu vyhodnocoval dôkazy vykonané v rámci trestného konania a spochybňoval správnosť vyhodnotenia skutkových zistení všeobecnými súdmi, ako aj naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený, čím dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je nesprávny.

Na základe toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 51/06 porušil čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že bolo nedôsledne preskúmané odvolanie sťažovateľa a tak jeho záležitosť

nebola spravodlivo prejednaná a vec vracia Krajskému súdu v Prešove, aby o nej znovu konal a rozhodol.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej

spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, porušenie ktorých sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Sťažovateľ v sťažnosti žiada vysloviť porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 51/06 z 22. novembra 2006 tým, že krajský súd sa v rozhodnutí, ktorým rozhodoval o jeho odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu, nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, a to z toho dôvodu, že v uvedenej trestnej veci boli dané pochybnosti o správnosti skutkových zistení.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva:

„(...) Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. V písomných dôvodoch odvolania namieta, že súd prvého stupňa dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní vyhodnotil jednostranne v jeho neprospech. V dôkazoch vykonaných na hlavnom pojednávaní nebolo preukázané, aby obžalovaný sa dopustil priestupku voči príslušníkom polície než malo dôjsť k incidentu a nebolo preukázané, aby obžalovaný použil fyzické násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa. Obžalovaný nemal byť útočiaci, ale v skutočnosti sa bránil fyzickému útoku zo strany príslušníkov polície. Obžalovaný bol zadržaný, nebolo mu umožnené sa dať ošetriť.

V písomných dôvodoch odvolania ďalej namieta, že znalec v znaleckom posudku nevyklúčil, aby zranenie, ktoré obžalovaný utrpel a ktoré bolo objektívne zistené, nemohlo byť spôsobené útokom zo strany príslušníkov polície.

V podstate z týchto dôvodov sa domáha, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a jeho spod obžaloby oslobodil.

Na základe podaného odvolania oprávnenou osobou a v zákonnej lehote krajský súd v súlade s ustanovením § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo pričom zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné iba čiastočne.

Súd prvého stupňa postupoval tak, aby bol zistený skutkový stav veci o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie (§ 2 ods. 10 Tr. por.).

Dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, ktoré boli získané zákonným spôsobom vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a hodnotenie je obsahom dôvodov napadnutého rozsudku. Závery okresného súdu sú zákonne, presvedčivé najmä pokiaľ sa jedná o dôkazy, ktoré sú navzájom rozporné.

Obž. G. T. v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní popieral, že by sa bol dopustil konania, ktoré mu kládla obžaloba za vinu. Obžalovaný tvrdil, že potom, čo došla hliadka polície na jeho zavolanie, hádal sa s nimi, vytýkal prečo prídu až potom, keď sa niečo stane. Povedal im, že sú svinskí policajti. Z auta na to vyskočil spolujazdec a udrel ho päťou do oblasti žalúdka. V predklone sa otočil a odstrčil ho od seba. Na to vystúpil druhý policajt a pocítil silný úder na pravú stranu rebier. Usudzuje, že ho policajt kopol, potom nasledovali dva údery jeden do hlavy, jeden do nohy a súčasne mu dali ruky do zadu. Na lekárske ošetrenie sa nežiadal. Nikto okrem neho a príslušníkov polície tam nebol.

Rozporne s obhajobou obžalovaného vypovedajú na hlavnom pojednávaní príslušníci polície a to J. N. a R. G..

J. N. potvrdil, že bol vyslaný na zákrok potom, čo obžalovaný oznámil na polícii, že manželka zanechala deti. Keď prišli na miesto sám videl, že obžalovaný má vypité. Začal vulgárne nadávať na vyšetrovateľa PZ T., keď nasadli do auta vulgárne sa vyjadroval na adresu policajtov. Vystúpili z auta a upozornili ho na slušné správanie on na to zareagoval tak, že prišiel ku nemu a silne päťou ho udrel do oblasti brucha. Následne použili voči obžalovanému donucovacie prostriedky. Svedok nemal viditeľné známky násilia, nebol na ošetrení.

V súlade s výpoveďou svedka vypovedal aj druhý príslušník polície svedok R. G.. Aj on potvrdil, že obžalovaný im vulgárne nadával a zaútočil päťou na kolegu tak, že ho udrel do oblasti brucha, v podrobnostiach sa vyjadril ako svedok N..

Ani krajský súd po preskúmaní veci nemal dôvod neveriť obom svedkom príslušníkov polície. Vzhľadom na obsah obhajoby obžalovaného je potrebné poukázať ešte na znalecký posudok. Podľa znalca objektívne u obžalovaného sa dal zistiť iba krvný výron ľavého

ramena. Iba subjektívne bolo preukázané u obžalovaného pomliaždenie hrudnej steny vpravo, pomliaždenie hlavy v spánkovej oblasti a pomliaždenie pravého bedrového kĺbu. Čas zranenia sa nedal zistiť.

Záveru znaleckého posudku nepotvrdzujú obhajobu obžalovaného, že bol fyzický napadnutý zo strany príslušníkov polície. Objektívne bol zistený iba krvný výron ľavého ramena, avšak toto zranenie mohlo byť spôsobené ešte skôr než došlo k inkriminovanej udalosti. Obžalovaný sám pri svojej prvej výpovedi v prípravnom konaní uviedol, že odmietol ísť na ošetrovanie. Na ošetrovanie išiel až po troch dňoch od doby kedy malo dôjsť k jeho ujme na zdraví. Na ošetrovanie išiel až potom čo sa dozvedel, že sa vedie voči nemu trestné stíhanie.

Za takejto dôkaznej situácie, ani krajský súd v súlade so závermi súdu prvého stupňa nezistil skutočnosti, ktoré by potvrdzovali obhajobu obžalovaného. Na druhej strane dôkazy, tak ako bolo konštatované potvrdzujú, že žalovaný skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný.

Nepochybil okresný súd pri právnej kvalifikácii konania obžalovaného, keď ho vyhodnotil ako trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a) Tr. zák., pretože použil násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa. Okresný súd správne použil ustanovenia trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, pretože je to pre obžalovaného výhodnejšie ako ustanovenia trestného zákona účinné v čase rozhodovania súdu.

V súlade so zákonom súd prvého stupňa rozhodol pokiaľ dospel ku záveru, že obžalovanému je potrebné uložiť trest odňatia slobody spojený s výkonom. Obžalovaný pred spáchaním trestného činu bol odsúdený za trestný čin násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Tr. zák. za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov a 22 dní. Obžalovaný v krátkej dobe na to opätovne sa dostal do rozporu so zákonom pre úmyselnú trestnú činnosť. Z hľadiska účelu trestu bolo potrebné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody.

Pochybil však okresný súd pokiaľ obžalovaného vo výkone trestu odňatia slobody zaradil do druhej nápravno-výchovnej skupiny. Obžalovaný predtým uložený trest vykonal väzbou. Vo výkone trestu odňatia slobody nevykonal ani jeden deň. Teda nevykonal trest v režime výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na túto skutočnosť krajský súd zrušil

napadnutý rozsudok vo výroku ohľadne spôsobu výkonu trestu a zaradil obžalovaného do prvej nápravno-výchovnej skupiny. (...)“

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že tento sa zaoberal zákonnosťou vykonania dokazovania, správnosťou vyhodnotenia dôkazov a zisteného skutkového stavu a v konečnom dôsledku aj správnosťou a zákonnosťou konečného rozhodnutia v trestnej veci sťažovateľa v rámci konania pred okresným súdom ako súdom prvostupňovým. Rovnako ako okresný súd, tak aj krajský súd vyhodnotil výpoveď sťažovateľa ako obvineného (resp. obžalovaného), ktorý spáchanie jemu za vinu kladeného trestného činu popieral, ako aj výpovede dvoch svedkov, ktorí ho zo spáchania trestného činu usvedčovali. Krajský súd sa tiež zaoberal výsledkom znaleckého dokazovania, z ktorého síce nevyplýva jednoznačný záver o posudzovanej otázke (sťažovateľova obhajoba ním nebola vylúčená ani potvrdená), preto krajský súd (rovnako ako okresný súd) vyhodnotil tento dôkaz vo vzájomnej súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi. Krajský súd dal sťažovateľovi odpoveď aj na ním v odvolaní namietanú nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku a jeho samotné posúdenie ako trestného činu.

Podľa názoru ústavného súdu z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že tento sa vysporiadal s argumentmi sťažovateľa uvedenými v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba rozsudok okresného súdu v časti potvrdiť ako správny a v časti zrušiť. V jeho rozhodnutí sú uvedené skutkové okolnosti veci a odôvodnené závery týkajúce sa právneho posúdenia trestnej veci. Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Ústavný súd z rozhodnutia krajského súdu nezistil, že by jeho závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchýlili od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne popreli ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu interpretácia a aplikácia príslušných zákonných ustanovení krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje a na meritórne preskúmanie uvedeného rozhodnutia preto ústavný súd nie je oprávnený.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími uplatnenými nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2007